VIIKONVAIHDE

HENGÄHDYSPAIKKA

Ihmisen ja eläimen pyhyydestä

Ilveksen katse oli ylväs. Olin pysäyttänyt autoni syrjäisen soratien reunaan ja ilveskin jäi hetkeksi katsomaan minua silmiin.

Hieno hetki oli sekin, kun kesämökkimme alla haudotut koskelon poikaset kipaisivat emon luokse veteen.

Tai tavallisen arki-illan onnea on kuulla, miten oman koiran häntä jumpsuttaa sohvaa, kun emäntä palaa kotiin.

Ilman eläimiä ihminen on yksinäinen. Eläimet merkitsevät lukemattomille meistä päivittäistä iloa, seuraa ja lohduttajaa. Maaseudulla eläimet ovat monille rakkaita työtovereita.

Ja silti tässä yhteiskunnassa suhde eläimiin on pahasti pielessä, siitä on tullut yksi aikamme suuria eettisiä kipupisteitä.

Muutamassa vuosikymmenessä maatalous on muuttunut valtavasti. Maidon, lihan ja munien tuotantoon on tullut yhä enemmän teollisia piirteitä. On vaikeaa pitäytyä pienimuotoisessa tuotannossa vaikka haluaisi.

Tällainen suunta on monin paikoin vienyt tilanteeseen, jossa eläimet eivät voi enää elää lajilleen ominaisella tavalla. Eläimestä on tullut osa taloudellisiin arvoihin perustuvaa koneistoa.

Tilanne altistaa sellaisille ylilyönneille, joita näytettiin teurastamoilla salaa kuvatuissa videoissa. Niitä oli raskas katsoa. Julmuudessa eläimiä kohtaan ei ole kyse vain yksittäisten ihmisten virheistä, vaan yhteiskunnassamme on rakenteellista väkivaltaa sekä haavoittuvia ihmisiä että eläimiä kohtaan.

> Julmuus eläimiä kohtaan sairastuttaa sielua.

Mikä auttaisi meitä tulemaan tietoisiksi tällaisista rakenteista ja muuttamaan niitä? Voisiko kirkko tulla avuksi? Kirkon yksi rooli on vaikuttaa yhteiseen arvomaailmaamme ja asenteisiin. Jos tästä kulttuurista on kadoksissa ihmisen ja eläimen pyhyyden tunto, on aika palauttaa se.

Alkukesästä julkaistiin Kirkon maaseutulinjaukset 2015, otsikolla Lähiseurakunta – maaseudun henki ja elämä. Linjauksissa kannetaan huolta maaseudun ihmisten hyvinvoinnista, jonka katsotaan myös olevan kiinteästi yhteydessä koko luomakunnan tasapainoon.

Hengellisiin lähtökohtiin kuuluu muiden muassa käsitys luomakunnan pyhyydestä. Ei niin, että ajatellaan luonnon itsessään olevan jumalallinen vaan niin, että pyhä Jumala on läheisesti läsnä kaikessa Luojana ja Pyhänä Henkenä.

Luomakunnan pyhyyden vakavasti ottaminen tuo mukanaan kouriintuntuvia vaikutuksia, sillä sitä minkä ihminen pyhäksi tunnustaa, suojaa tietty koskemattomuus. Pyhyyden tajun mukana palaa rajan taju – ihmisellä ei ole oikeutta käyttää maan lahjoja rajattomasti.

Meillä on oikeus ottaa maasta elantomme, mutta kohtuudella. Linjauksissa jatketaan: ”Luomakunnan pyhyys merkitsee myös jokaisen eläimen, sekä luonnonvaraisen että kotieläimen, pyhyyttä. Tästä seuraa muun muassa maataloudessa entistä määrätietoisempi panostus eläinten hyvinvointiin. Lähtökohta, jossa kunnioitetaan luonnon omaa tapaa toimia, on myös ihmiselle paras ja taloudellisestikin kannattavin.”

Syyllisyyden ja vastuun ulottuvuudet ovat monet ja koskettavat jokaista suomalaista. Julmuus eläimiä kohtaan sairastuttaa sielua. Luomakunnan pyhyyden tajun paluu on askel kohti paranemista.

PAULIINA KAINULAINEN
Teologian tohtori, vapaa tutkija

KANSAN SUUSTA

Jahka minä, sano hämäläinen

Hämäläiset ovat suomalaisten perikuvia: hitaita, luotettavia, sitkeitä ja vaiteliaita.

Oulun lohi, Kokemäen siika ja Hämeen piika ovat parhaita maailmassa, kehuttiin Pirkanmaalla.

Hämäläisten hitaus on useiden sutkausten aiheena. Tupakkia piippuun ja perään, sanoi hämäläinen, kun susi lampaan vei, veisteli satakuntalainen.

Hämäläiset pitävät hitautta osoituksena harkinnasta ja laskevat muiden hätäilystä leikkiä.

Harvoin meillä hätäillään eikä tarpeen tählen silloinkaan, sanoi hauholainen. Kun valkoiset valtasivat Hämettä keväällä 1918, hämäläinen totesi sen käyneen niin nopeasti, ettei meinannut keretä mielipilettään muuttaa.

Topelius sijoitti Hölmölän Hämeeseen. Siksi sanontojen hämäläiset saavat toisinaan olla hölmöläisen osassa.

Varsinaissuomalaisen sutkauksen mukaan hämäläinen taivasteli laivan nähtyään, että onpa siinä koveli käynyt, mutta iso on honkakin ollut! Hämäläinen luuli, että laiva oli koverrettu yhdestä puusta kovelilla eli koverrusveitsellä.

Hei hevosta, sanoin hämäläinen härkää. Hämeen härkätietä ajettiin hevosilla, mutta hevoset vähenivät maakunnasta 1600-luvulla, jolloin Kustaa II Adolf tarvitsi niitä 30-vuotisella Euroopan-kiertueellaan.

Hämeessä oli siirryttävä härkiin. Ja savolainen heti naljailemaan: Makkoo ku Hämmee härät.

TOPI LINJAMA

LARI LIEVONEN

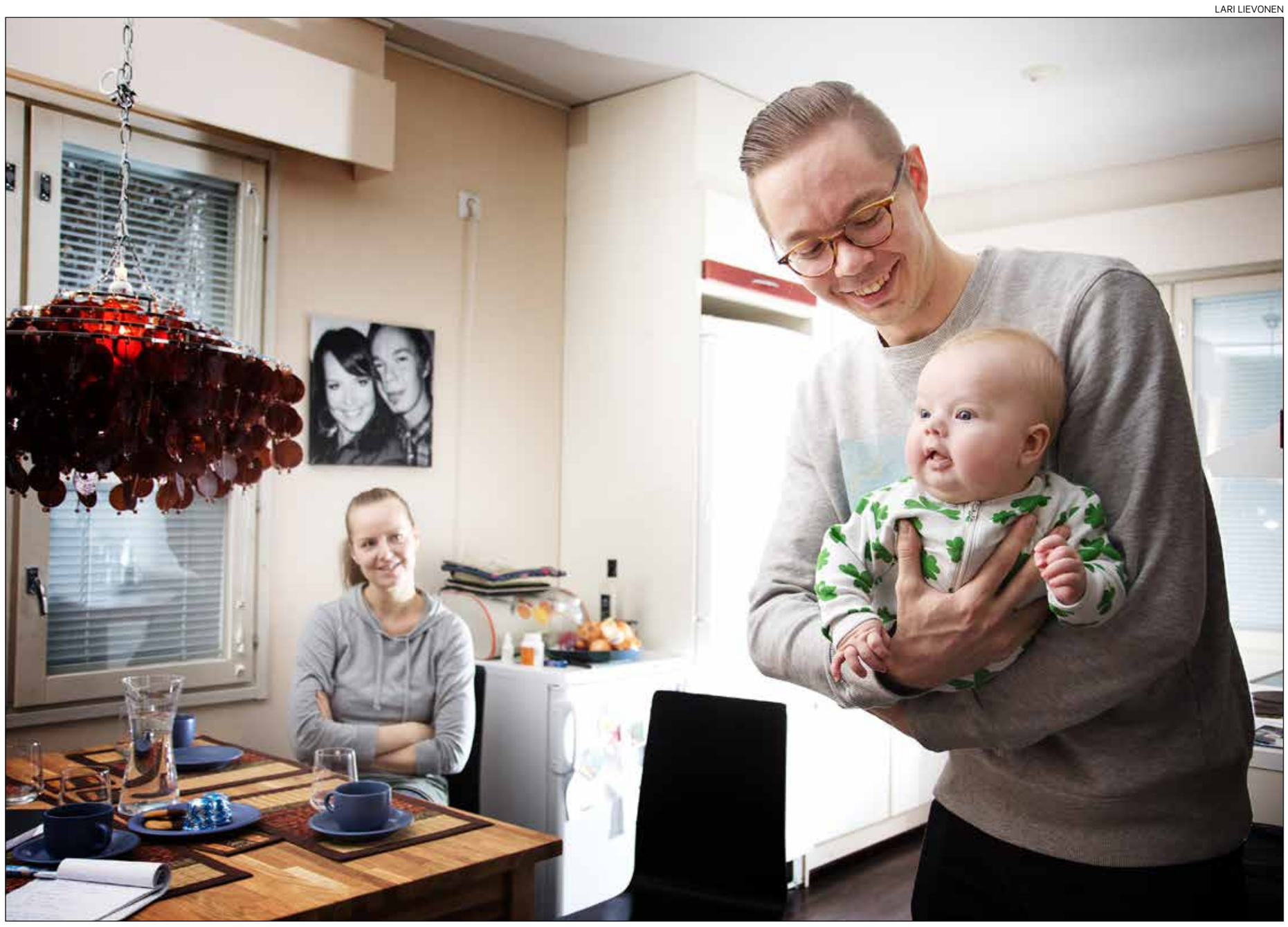

Aino Heikuralle ja Anssi Kekkoselle vanhemmuus on yhteinen juttu, jota jaetaan mahdollisimman paljon. Isänsä kanssa Sulo pääsee vielä äijäporukoihin ja metsälle.

Sulo inspiroi isää bloggaamaan

”Me saatiin vauva”, hihkuivat Anssi Kekkosen opiskelukaverit kesällä, kun Sulo ilmestyi kuvioihin. Niinpä isyyttä käsittelevä blogi syntyi kuin itsestään, yleisön pyynnöstä.

JOENSUU (MT)
Anssi Kekkosesta oli hauskaa huomata, että vauvakuvat ja -kommentit herättivät sosiaalisessa mediassa paljon enemmän huomiota kuin aktiivisen yhteiskunnallisen vaikuttajan poliittiset kannanotot.

”Isyydestä saan kirjoittaa luovasti, eikä tarvitse pahoittaa kenenkään mieltä”, hän perustelee innostustaan Noljakanfaijanimisen blogin kirjoittamiseen.

Noljakka on kaupunginosa Joensuussa. Siellä viitasaarelainen Kekkonen on asunut vuodesta 2008.

Kekkonen tuli Joensuuhun opiskelemaan.

Nyt yhteiskuntapolitiikan gradu on valmiina, ja maisterin papereistakin puuttuu ainoastaan yksi tentti.

”Pidimme Ainon kanssa kissaa tai koiraa meille liian sitovina. Keskustelua käytiin jopa viherkasveista, koska nekin tahtoivat aina kuolla”, Anssi Kekkonen hymyilee.

”Sitten vauva ilmoitti tulostaan.”

Isyys toi ystäviä

Sekä Sulon äiti **Aino Heikura** että isä Anssi Kekkonen ovat liki kolmekymppisiä aktiivipoliitikkoja. Aino on keskustan toisen kauden kaupunginvaltuutettu Joensuussa, Anssi taas toimii Viitasaaren valtuustossa, koska ”kirjat ja sydän ovat siellä”.

”Olemme menevää sorttia. Tyypillisiä nykynuoria siinä, että työt ovat pätkissä ja projektiluontoisia”, sanoo Anssi, joka on juuri saanut luotsattua **Hilkka Kempin** Keskustanuorten puheenjohtajakampanjan kunniakkaasti päätökseen.

Kolme kuukautta kestänyt isyys on merkinnyt Anssille isoa joukkoa hyviä asioita, ei vähiten sitä, että uusia ystäviä on ilmaantunut perhekerhosta ja isätapaamisista.

”Synnytysosastolla tutustuimme perheeseen, jonka kanssa on pidetty yhteyttä. Olemme ihmetelleet, miten nopeasti voikaan tulla hyviksi ystäviksi.”

Irti sota-ajan malleista

Vauvan kanssa touhuaminen tuntuu Anssista täysin luonnolliselta.

”Ei isyyden pohtiminen vaikkapa blogissa vähennä miehisyyttä. Niin kuin ei sekään, että uskaltaa jäädä kotiin pitämään 18:aa isyysvapaapäivää heti lapsen syntymän jälkeen. Toki ymmärrän, että toiminnallisuus vetää useampia miehiä isä-lapsitoimintaan kuin pelkkä juttelemineen.”

Ennen sotia elänyt Anssin isoukki oli esimerkki miehestä, joka hoiti vaimonsa kuoleman jälkeen lapset ja perheen. Hän oli runollinen ja tunteikas ihminen.

”Voi olla, että sota-ajalta periytyneet kokemukset ovat muokanneet syvästi koko yhteiskuntaa. Sodasta palasi runneltuja miehiä, joiden malli etäisinä ja puhumattomina säilyy pitkään.”

Tulevaisuuden uskoa

Anssi näkee Sulo-poikansa oman elämänsä ja koko Suomen tulevaisuuden kannalta niin merkittäväksi rikastuttajaksi, että toivoisi maan hallitukseltakin nykyistä lapsimyönteisempää asennetta.

”Päättäjät lietsovat kriisitietoisuutta. Olisi tärkeätä kuulla viestiä myös siitä, että epävarmuustekijöitä tasataan.”

Kekkonen on huolissaan, koska Suomessa syntyy näinä aikoina vähiten lapsia kymmeniin vuosiin.

”Nuoret saadaan lisääntymään asenneilmapiiriä muuttamalla. Pitäisi ajatella, että lapset kuuluvat elämään tilanteessa kuin tilanteessa, siis myös nuoruuteen.”

Nuoret tiedostavat elävänsä epävarmuudessa. Lasten hankintaa lykätään, kun ajatellaan, että ensin pitää olla omakotitalo, farmariauto ja vakituinen työpaikka.

Kekkonen on muuttanut eduskunta-avustajan työn perässä Helsinkiin ja matkustellut muutoinkin projektitöissä. Ainon määräaikainen työsopimus päättyi äitiysloman alkuun.

Metsällä oppii hiljaisuutta

Aino on kotoisin Pohjois-Karjalasta, joten hänelle Joensuu sopisi hyvin kotikaupungiksi. Anssi taas haikailee Keski-Suomeen ja harmittelee maakuntakeskusten työmarkkinoiden kehnoa tilaa.

”Helsingissä emme haluaisi elää ainakaan pitkää aikaa. Meille luonnonläheisyys ja tutut marjapaikat ovat tärkeitä”, Aino pohtii.

Anssi aikoo viedä Sulon jo pikkupoikana metsälle, koska sinne hän on itsekin päässyt isänsä kanssa.

”Metsässä oivaltaa, miksi ollaan hiljaa. Parhaat muistot oman isäni kanssa liittyvät juuri metsästykseen, pääsimme olemaan yhdessä poissa kotoa.”

Seuraava askel isä-poikasuhteessa, ennen metsästysreissuja, on kuitenkin tuttipulloruokinnan oppiminen.

”Isyyden ainoa huono puoli on tissien puute. Toisaalta joskus sekin auttaa Suloa keskittymään leikkiin tai sadun kuunteluun, kun ei hänelle heti tule maito mieleen”, Anssi hymyilee.

Tuttipulloruokintaan Sulon totuttamista puoltaa se, että silloin Aino saa mennä vapaammin ja vastaavasti Sulo pääsee isänsä kanssa äijäporukoihin helpommin, kun olisi maito matkassa mukana.

”Ei lapsi paljon menemisiä rajoita, tai ainakin lapsen ansiosta omaa aikaa osaa arvostaa erilailla kuin ennen.”

LIISA YLI-KETOLA

Sosiaalinen media avaa ovia vertaisryhmiin ja pitää ystävät lähellä kotiarjessa.

TOP 5

Yllättävimmät asiat, joita isyys on tuonut tullessaan

1. Oma elämä ei lopu, vaan se tiivistyy pienempiin hetkiin.
2. Opit arvostamaan ABC-liikennemyymälöitä ja Prismoja (hyvät lastenhoitotilat).
3. Huomaat saaneesi erityisetuja (lapsiperheen pysäköintiruudut)!
4. Saat uusia ystäviä ja suhde omiin vanhempiin muuttuu (anoppilassa käynti muuttuu miellyttävämmäksi).
5. Saat osaksesi huomiota liikkuessasi kadulla (erityisesti kantorepun kanssa).
#noljkanfaija

Anssille on tärkeää olla lapsen kanssa niin paljon kuin mahdollista.

Isätoiminnalla on vahva missio: Koko yhteiskunta hyötyy

Vielä on matkaa siihen, että isille olisi maan joka kolkassa omat ryhmänsä perhevalmennuksessa ja että isät voisivat luontevasti mennä lattelle juttelemaan isyydestä.

Ryhmiin mennään usein vasta, jos on alkoholi-, väkivalta- tai jokin muu perheongelma. Tämän tietää joensuulainen perheenisä ja isätyöntekijä **Topi Linjama**, joka on MT:n lukijoille tuttu myös viikonvaihdesivuilla ilmestyvästä Kansan suusta -palstasta.

”Joensuussa Perheentalon toiminnassa ainutlaatuista on isien mukaantulo lähes alusta saakka”, Linjama kertoo.

”Mitä enemmän isät sitoutuvat vanhemmuuteen, sitä enemmän siitä hyötyvät lapsi, isä itse, lapsen äiti ja koko yhteiskunta.”

Linjama pyörittää toiminnallisia isä-lapsitapahtumia, joista esimerkiksi ongintailtapäivä ja valomiekkailta ovat olleet tämän syksyn suurmenestyksiä, ja isien blogi-rinkiä nimeltä ”Lapselliset miehet”.

”Teemme myös yhteistyötä yritysten kanssa, jotta miesvaltaisille työpaikoille syntyisi isyyttä arvostava ilmapiiri. Miehiä kannustetaan lähtemään neuvolakäynneille ja pitämään isyysvapaat.”

Rahoitusta Isämies elämässä -hankkeelle on tiedossa ainakin kahdeksi vuodeksi eteenpäin. Rahat tulevat EU:n sosiaalirahastosta, maakuntaliitolta ja muutamalta Pohjois-Karjalan kunnalta.

”Malli on vapaasti kopioitavissa muualle Suomeen”, Linjama suosittelee.

LIISA YLI-KETOLA
lapsellisetmiehet.blogspot.com/